

STUDIA TIBETICA No. 42

BASIC STUDIES FOR TIBETAN BUDDHISM

西藏仏教基本文献

第七卷

福田 洋一

財団法人 東洋文庫

2002

STUDIA TIBETICA No. 42

BASIC STUDIES FOR TIBETAN BUDDHISM

西 藏 仏 教 基 本 文 献

第 七 卷

福田 洋一

財団法人 東 洋 文 庫

2 0 0 2

STUDIA TIBETICA No. 42

BASIC STUDIES FOR TIBETAN BUDDHISM

Volume 7

Index to the Prepositions of Tibetan Logic

Compiled by Yoichi Fukuda

THE TOYO BUNKO

2002

非壳品

編者 福田洋一
発行者 斯波義信
印刷所 株式会社東京プレス
依田正人
東京都板橋区桜川2丁目27番12号
発行所 財団法人東洋文庫
東京都文京区本駒込2丁目28番21号

本書は東洋文庫に対する平成十三年度文部科学省補助金の一部により刊行された。

はじめに

本書は、1961 年以来、東洋文庫において行われている「チベット人との共同によるチベットの言語・歴史・宗教・社会の総合的研究」の成果の一部である。

本シリーズ『西藏仏教基本文献』はチベット仏教の研究に資する基礎的な資料を提供することを目標としている。本書は、チベット論理学の基本的文献であるドゥラ (bsdus grwa) 書から抽象的な概念について述べられる様々な命題を収集し、アルファベット順に並べ直したものである。チベット人僧侶は、出家をして寺院で仏教を学び始めるとき、まずこれらの抽象的な議論の方法を徹底的にたたき込まれる。一読してもその文の意味を把握しかねるような難解で長大な論証式を駆使して、口頭で議論のやり取りをすることが求められる。われわれ外国人研究者にはそのような方法を実践することは極めて困難であるが、彼らが習熟している概念理解の代替物として、様々な索引や命題集などの工具書があれば、かれらの議論を時間をかけて辿り直すことくらいはできるであろう。本書はそのような意図のもとに、ゲルク派で用いられている著名なドゥラ書から命題を収集し、概念ごとに整理して、チベット論理学の基本的な諸概念の体系的な理解が得られるようにしたものである。

本書は資料集として作成したので、個々の概念についての分析はしていない。これについては、今後、本資料による研究を元に総合的な解説を書くこととしたい。またチベット論理学を理解するために必要な論理学的文法についても、本書では必要最小限の解説を加えただけである。実際にドゥラ書を読むためには、個々の概念内容以上にチベット論理学の独特の表現方法や論証形式についての知識が必要である。これについての記述も将来の課題としたい。

編者は、東洋文庫外国人研究員として長年チベット研究室に滞在されたゲシェ・テンパゲルツェン師にセ・ドゥラの指導をいただいたことにより、本書で扱ったようなチベット論理学独自の概念と用法を研究する端緒を与えられた。師なくしては、これら難解なドゥラ文献を少しでも理解できるようになることはなかったであろう。深甚の謝意を表したい。本書で、ラトゥー・ドゥラとともにセ・ドゥラを素材としたのも、師のご指導に少しでも報いるためである。本書が少しでも師へのご恩返しとなることを願っている。

2002 年 3 月

福田洋一

凡 例

本書で扱ったチベット論理学書は、ゲルク派の代表的なドウラである次の二書である。

- *tshad ma rnam 'grel gyi bsdus gzhung shes bya'i sgo 'byed rgol ngan glang po 'joms pa gdong lnga'i gad rgyangs rgyu rig lde mig bzhugs so* // (Pan-chen bsod-nams grags-pa Literature series, 73). Drepung Loseling Library Society, 1991. 2nd ed. (R と略記)
- *tshad ma'i dgongs don rtsa 'grel mkhas pa'i mgul rgyan* // bse ngag dbang bkra shis. 民族出版社、1987. (S と略記)

本書はこれら二書の中から、伝統的な存在論で扱われるような概念を中心に、次節で述べるような方法で命題を抽出し整理したものである。本書は網羅的な索引を提供するものではなく、また、原典に忠実な引用も意図していない。必要に応じてチベット文を、より形式的な命題表現に書き換えている場合がある。誤植などを訂正した場合も特に断っていない。したがって、一応の典拠となるページ数を挙げているが、本書に収録された文がそのまま原典に見出されるわけではない。本書はまた上記二書の全ての章を対象としたものではなく、扱われている章の全ての論証式から命題を抽出したわけでもない。個々の概念の意味や用法についての理解に資すると思われる命題のみを編者の責任において選択した。繰り返し言及される命題についても、その出現箇所を全て挙げてはいない。あくまで、概念の理解を助けるための文例集と考えていただきたい。

本書が対象とした章は、

Rwa bstod bsdus grwa

kha dog
gzhi grub
ldog pa ngos 'dzin
yin log min log
yin gyur min gyur
rgyu 'bras chung ba
spyi bye brag
rdzas ldog
'gal 'brel
yod rtogs med rtogs
mtshan mtshon che ba
gzhan sel

bse bsdus grwa

yod rtogs med rtogs
yin log min log
ldog pa ngos 'dzin
gcig dang tha dad
rgyu 'bras
yul dang yul can
spyi dang bye brag
'gal 'brel
mtshan mtshon
cha pa'i lugs kyi rdzas ldog
rang mtshan dang spyi mtshan
sel 'jug dang sgrub 'jug
dgag sgrub
gzhan sel

の諸章である。以上の章名を各テキストのページ表記の後に示した。本書で整理した命題は、元々のコンテキストから切り離されたものであるので、それが属していた章名が理解の助けになるかもしれない。

本書は2部に別れている。第一部「Sorted by subjects」は、収集した命題を単純にチベット文字アルファベット順に並べたものである。第二部「Sorted by topics」では各命題で言及されている主要な概念ごとに命題を並べた。一つの命題から複数の概念を切り出した場合には、同一の命題がそれぞれの項目に重複して掲載されている。各項目内は、その命題のアルファベット順に配列した。

各命題の主語（主部）と述部の間は、↪ で区切られている。ただし、場合によっては述部自体の中に主語と述語が現れるような場合もあるので、この記号による分割は単なる目安にすぎない。

解 説

チベット論理学を理解する場合、そこに使用される様々な概念の意味の理解と、論証そのものの仕方についての狭義の論理的な理解の二つが必要である。後者については実際のテキストを表層構造としてその背後で成り立っている論理的文法の深層構造を解明する必要があるが、その探求は容易ではない。一方、前者については実際の論理学書の記述を元に帰納的に確定することができるので、まずこちらの方から研究を進めるのが捷徑である。その際、これらの概念——たとえば gcig と tha dad、spyi と bye brag、mtshan nyid と mtshon bya、ldog pa など——について様々な箇所では別々のコンテキストのもとに述べられた命題群を、それぞれの概念のもとに収集し総覧すれば、その概念の意味を確定しやすくなるであろう。実際のテキストでは、個々の命題は後続の命題によって根拠づけられている。本書では、そのような成立根拠への問いは取り敢えず後回しにし、個々の概念について、どのようなことが言及されるかを総覧できるようにした。

チベット論理学の典型的な論証式は、次のような形態をとる。

- (1) Aを主題として
- (2) Bであることが帰結する。
- (3) Cであるが故に。

伝統的な術語ではAは「議論の主題 rtsod gzhi」、Bは「帰結 gsal ba」、Cは「論証因 rtags」と呼ばれる。このうち、帰結ないしは議論の主語が論証式の主題と一致する場合には、それらに対する主語は明示的には表現されないことが多い。主題が後続の述部に対して主格以外の関係にある場合には、その主題は khyod によって代替され、それに格助詞が付加される。ただし、主格で接続する場合でも khyod で表現することが可能であり、実際にそのような形で本書に採録された命題もある。主題を明示せずに主語が示される場合には、de などの指示代名詞が主語に後置されることが多い。本書では、主題が主語を兼ねる場合や主題なくして主語がくる場合などを区別することなく、前者についてはあたかも chos can によって主語が示されているかのように扱っている。

さて、先の論証式の表層的な表現形態から三つの潜在的な命題を抽出することができる。

- (1) AはBである。A chos can / B yin /
- (2) AはCである。A chos can / C yin /
- (3) Cであるならば、Bであることによって遍充される。C yin na / B yin paṣ khyab /

このうち、第一と第二の命題は主語と述部からなる単純命題であり、第三のものは前件と後件からなる複合命題である。前者の単純命題はチベット論理学のもっとも基本的な命題形式であり、後者の複合命題も最終的にはこの単純命題に還元することができる。単純命題は、二つの名辞が繁辞によって結ばれている西洋の古典論理学の命題とは異なり、述部を構成するBないしCを独立の名辞として考えることはできず、必ず「Bである」ないしは「Cである」という述定として理解する必要がある。

さて、後者の複合命題である遍充関係を表す命題は、前件、後件ともに基本命題のヴァリエーションと言える。この場合、主語は x で表されるような変項と考えられる。すなわち

x が C であるならば、その x は B であることによって遍充される。

というように言い換えることができる。さらにこの前件は、「 C であるところのもの」という、 C という述語によって特定される一群の名辞・概念群を主題として指定するための独特の表現形態と考えることができるので、結局、この複合命題は、

C であるところのものは、必ず B である。

というような、様相概念を含む単純命題に還元することができる。しかし、これを「 C は B である」という形に還元できないことには注意する必要がある。あくまで、 C もまた述語として、そのように述定できる対象群を指定する働きを持つのである。このような前提のもとに、本書では、この遍充関係の前件もまた、基本命題の主語と同じ位置にくるものと考えて整理してある。

以上の説明は原則を述べただけであり、実際にはこれらの原則に合わない場合もある。述部全体が代名詞によって表されたり、あるいは述部が単に「ある」ないしは「存在しない」というような存在命題になっていたり、述部自体が主語と述部からなる要素命題であることもある。ただ、いずれの場合もチベット語として見れば自然なものであるので、本書ではこれら原則にはずれるものも、規則に押し込めることはしなかった。これら形式的側面については、チベット論理学の論理学的文法を解明することで答える必要がある。

本書で言及しているトピックスのうち、*mtshan nyid* の項と *don gcig* の項はやや特殊なものである。ここには論証式の中で言及されている概念の定義や同義関係の命題が集められている。もちろん、これも先の方針通り網羅的なものではなく、編者により取捨選択されたものである。ドゥラで規定される様々な概念の定義や分類、同義関係については、既に西沢史人氏の労作により、他の多くのドゥラ、論理学書のものとともに網羅的に整理されている⁽¹⁾。本書の欠を補うものとして参照されたい。

⁽¹⁾ Nishizawa Fumihito, *Materials for Tibetan Logic*, The Toyo Bunko Database CD, Release 1, 1997.

目 次

はじめに	iii
目次	v
凡例	vii
解説	ix
1. Sorted by subjects	1
2. Sorted by topics	57
Index	146

1. Sorted by subjects

ཀ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན།

→ ཀ་བ་འི་སྤྱི་ཡིན་པས་བྱབ། R069 (spyi bye brag)

ཀ་བ་ཆོས་ཅན།

→ ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན། R459 (gzhan sel)

ཀ་བ་དང་འགལ་བ་ཆོས་ཅན།

→ ཀ་བ་དང་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན། R118 ('gal 'brel)

→ ཀ་བ་དང་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན། R118 ('gal 'brel)

→ ཀ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། R118 ('gal 'brel)

→ ཀ་བ་དང་མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན། R118 ('gal 'brel)

ཀ་བ་དང་གཅིག་ཆོས་ཅན།

→ ཀ་བ་འི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་བྱབ་མཉམ་ཡིན། R033 (ldog pa ngos 'dzin)

→ མཚན་མཚོན་གང་རུང་མ་ཡིན། R033 (ldog pa ngos 'dzin)

ཀ་བ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན།

→ ཁྱོད་མཚོན་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན། R084 (spyi bye brag)

ཀ་བ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་ཆོས་ཅན།

→ ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན། R063 (rgyu 'bras chung ba)

ཀ་བ་འི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན།

→ མི་རྒྱལ་པ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན། R103 ('gal 'brel)

→ མི་རྒྱལ་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན། R103 ('gal 'brel)

ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན།

→ དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན། R104 ('gal 'brel)

→ དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་མ་ཡིན། R104 ('gal 'brel)

→ དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན། R104 ('gal 'brel)

ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་རྩམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་བ་ཚོས་ཅན།

→ ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། R168 (mtshan nyid mtshon bya)

ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་རྩམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་བདགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཚོས་ཅན།

→ ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་རྩམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཚན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། R170 (mtshan nyid mtshon bya)

ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་རྩམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཚན་བྱ་ཚོས་ཅན།

→ ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་རྩམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་བདགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚན་བྱ་ཡིན། R168 (mtshan nyid mtshon bya)

ཀ་བུམ་གཉིས་ཚོས་ཅན།

→ རྩོད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡོད། S300 (gzhan sel)

→ རྩོད་ཀྱི་ཐོག་པ་ཡང་ཡིན། དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན། R104 ('gal 'brel)

→ རྩོད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད། R460 (gzhan sel)

→ རྩོད་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཚོས་ཡིན། S300 (gzhan sel)

→ རྩོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མེད། R460 (gzhan sel), S300 (gzhan sel)

→ རྩོད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན། S300 (gzhan sel)

→ རྟག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྩོད་དེ། རྩོད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན། R460 (gzhan sel)

→ ཐོག་ཚོས་ཡིན། R015 (gzhi grub)

→ སྤྱི་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གང་རུང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན། S124 (spyi bye brag)

→ ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན། R015 (gzhi grub)

→ རང་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ཚོས་ཡིན། R015 (gzhi grub), R041 (yin log min log)

ཀ་བུམ་གཉིས་ཞེས་བཞེད་པའི་སྤྱི་ཀ་བུམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ནམ་པར་བཅད་ནས་ཀ་བུམ་གཉིས་བཞེད་དགོས་པ་དེ།

→ ཀ་བུམ་གཉིས་ཞེས་བཞེད་པའི་སྤྱི་ཀ་བུམ་གཉིས་ལ་སེལ་འཇུག་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། S278 (sel 'jug sgrub 'jug)

ཀ་བུམ་གཉིས་ཡིན་ན།

→ གང་དྲན་དྲན་ཡིན་པས་བྱབ། R090 (rdzas ldog)

ཀྱང་རྩོམ་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་གཉིས།

→ དོན་གཅིག་ཡིན། S266 (rang mtshan spyi mtshan)

ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི་རང་དབང་གིས་མི་སྟེ་བའི་དངོས་པོ་དེ།

→ གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། S268 (rang mtshan spyi mtshan)

སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན།

→ ལྷ་ཡིན། R049 (yin log min log)

→ འབྲས་བུ་ཡིན། R049 (yin log min log)

→ མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། R006 (gzhi grub), S054 (yod rtogs med rtogs)

→ མི་རྟག་པའི་ཆས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན། R019 (ldog pa ngos 'dzin)

→ རང་གི་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཡིན། R050 (yin log min log)

→ རང་གི་འབྲས་བུ་ལྷ་ཡིན། R049 (yin log min log)

སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན།

→ མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། R006 (gzhi grub), R014 (gzhi grub)

སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན།

→ སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། R020 (ldog pa ngos 'dzin)

སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ན།

→ མི་རྟག་པའི་ཞུག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། R019 (ldog pa ngos 'dzin)

སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཅན།

→ སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། R019 (ldog pa ngos 'dzin)

→ མཚན་ཉིད་ཡིན། R019 (ldog pa ngos 'dzin)

སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན།

→ མི་རྟག་པའི་ཞུག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། R018 (ldog pa ngos 'dzin)

ཁྱོད་ཀྱི་དགག་གཞི་ཡོད་ན།

→ ཁྱོད་དང་ཐ་དད་ཡོད་པས་ཁྲབ། R015 (gzhi grub)

ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན།

→ ཁྱོད་དང་འབྲེལ་མེད་ཆས་གཞན་ཡིན་པས་ཁྲབ། R114 ('gal 'brel)

ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ན།

→ རྩོད་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་བྱབ། S084 (rgyu 'bras chung ba)

རྩོད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་མེད་ན།

→ རྩོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་མེད་པས་བྱབ། S299 (gzhan sel)

རྩོད་ཀྱི་ཐོག་པ་ཡིན་ན།

→ རྩོད་རྩོད་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐོག་པས་བྱབ། S069 (ldog pa ngos 'dzin)

→ རྩོད་དང་ཐ་དད་ལས་ཐོག་པས་བྱབ། S069 (ldog pa ngos 'dzin)

རྩོད་ཀྱི་ཐོག་པ་ཡོད་ན།

→ རྩོད་ཀྱི་ཐོག་པ་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ། S068 (ldog pa ngos 'dzin)

རྩོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་ན།

→ རྩོད་རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པས་བྱབ། S281 (rigs brjod dang tshogs brjod)

རྩོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན།

→ རྩོད་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱབ། R117 ('gal 'brel)

→ རྩོད་ཡིན་པས་བྱབ། R074 (spyi bye brag)

རྩོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་ན།

→ རྩོད་སྤྱི་ཡིན་པས་བྱབ། S114 (spyi bye brag)

རྩོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན།

→ རྩོད་མཚན་བྱ་ཡིན་པས་བྱབ། R009 (gzhi grub), S116 (spyi bye brag), S139 (mtshan nyid mtshon bya)

རྩོད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་ན།

→ རྩོད་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པ་མེད་པས་བྱབ། R460 (gzhan sel)

རྩོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ན།

→ ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ། S100 (yul yul can)

རྩོད་སྤྱི་པ་ཡིན་ན།

→ རྩོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པས་བྱབ། S084 (rgyu 'bras chung ba)

ཁྱད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ན།

- ཁྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ། S141 (mtshan nyid mtshon bya)
- ཁྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་ཀྱི་རྩམ་ཡོད་ཚེས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཚན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། S144 (mtshan nyid mtshon bya)
- ཁྱད་ཀྱི་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ། ཁྱད་ཀྱི་བདག་མེད་ཚེས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཚན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། R162 (mtshan nyid mtshon bya)
- ཁྱད་ཀྱི་རྩམ་ཡོད་ཚེས་གསུམ་མ་ཚང་བ་ཁྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། S144 (mtshan nyid mtshon bya)
- ཁྱད་ཁྱད་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། S120 (spyi bye brag)
- ཁྱད་ཁྱད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། S099 (yul yul can)
- ཁྱད་ཁྱད་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། S117 (spyi bye brag)
- ཁྱད་ཁྱད་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། S131 ('gal 'brel)
- ཁྱད་ཁྱད་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། S099 (yul yul can)

ཁྱད་དངོས་པོ་དང་ཐ་དད། ཁྱད་ཀྱང་ཡིན། དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པ་དེ།

- དངོས་པོ་དང་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། S133 ('gal 'brel)

ཁྱད་དངོས་པོ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག། ཁྱད་ཀྱང་ཡིན་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་ན།

- ཁྱད་དངོས་པོ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། R102 ('gal 'brel)

ཁྱད་དངོས་པོ་ཡིན། ཁྱད་དངོས་པོ་དང་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ། ཁྱད་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་ན།

- ཁྱད་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ཁྱབ། S114 (spyi bye brag)

ཁྱད་དངོས་པོ་ཡིན་ན།

- ཁྱད་ཀྱི་རྩལ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཁྱད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། R058 (rgyu 'bras chung ba)
- ཁྱད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་ཁྱབ། R461 (gzhan sel)
- ཁྱད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ། ཁྱད་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པས་ཁྱབ། R062 (rgyu 'bras chung ba)
- ཁྱད་ཁྱད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། S084 (rgyu 'bras chung ba)
- ཁྱད་མི་རྟག་པ་ལྟ་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ། S061 (yin log min log)
- ཁྱད་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་ཁྱད་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པས་ཁྱབ། R063 (rgyu 'bras chung ba)

ཁྱད་དངོས་པོའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ན།

- ཁྱད་ཀྱི་རྩལ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དངོས་པོའི་བརྒྱད་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། R059 (rgyu 'bras chung ba)

ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་ན།

- ཁྱོད་མ་སྦྱོར་པ་ཡིན་པས་བྱབ། S084 (rgyu 'bras chung ba)

ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་ན།

- ཁྱོད་དང་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་པས་བྱབ། S067 (ldog pa ngos 'dzin)
→ མཚན་བྱ་ཡིན་དགོས། S067 (ldog pa ngos 'dzin)

ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་ན།

- ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྦྱི་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ། ཁྱོད་འཛིན་རྟག་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན། R456 (gzhan sel)
→ ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ། R169 (mtshan nyid mtshon bya)
→ ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་བྱབ། R063 (rgyu 'bras chung ba)
→ ཁྱོད་ཁྱོད་དང་ཐ་དད་ལས་ཐོག་པས་བྱབ། S069 (ldog pa ngos 'dzin)
→ ཁྱོད་ཁྱོད་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་བྱབ། R116 ('gal 'brel)
→ ཁྱོད་ཁྱོད་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན། R118 ('gal 'brel)
→ ཁྱོད་ཁྱོད་འཛིན་རྟག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱབ། S276 (sel 'jug sgrub 'jug)
→ ཁྱོད་དང་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པས་སྤོང་པ། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན། R459 (gzhan sel)
→ ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད། R119 ('gal 'brel)
→ ཁྱོད་འཛིན་རྟག་པ་ཁྱོད་ལ་འཇུག་པས་བྱབ། S275 (sel 'jug sgrub 'jug)
→ ཁྱོད་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་ཡིན། S284 (rigs brjod dang tshogs brjod)

ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་ན།

- ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ། R062 (rgyu 'bras chung ba)
→ ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པས་བྱབ། R061 (rgyu 'bras chung ba)
→ ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ། R058 (rgyu 'bras chung ba)
→ ཁྱོད་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ། ཁྱོད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ། R028 (ldog pa ngos 'dzin)

ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན།

- ཁྱོད་ཀྱི་ཐོག་པ་རང་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ཆོས་ཡིན་པས་བྱབ། R012 (gzhi grub)
→ ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པས་བྱབ། R002 (ka dog)
→ ཁྱོད་དང་ཐ་དད་རང་ཡིན་ཐོག་ཆོས་ཡིན་པས་བྱབ། R044 (yin log min log)

ཁྱོད་བུམ་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། བུམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་གང་རུང་དེ།

→ བུམ་པ་དང་མི་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། S134 ('gal 'brel)

ཁྱད་བུམ་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན།

→ ཁྱད་དང་གཅིག་ཡིན་ན། བུམ་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་དགོས་པས་ཁྱབ། R108 ('gal 'brel)

ཁྱད་བུམ་པའི་ཚས་ཡིན་ན།

→ བུམ་པ་ཁྱད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ཁྱབ། R085 (spyi bye brag)

ཁྱད་བྱས་པ་ཡིན་ན།

→ ཁྱད་ཀྱི་ཐ་ལོགས་སུ་བྱང་བ། ཁྱད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། R059 (rgyu 'bras chung ba)

ཁྱད་མ་ཡིན་པ་ཚས་ཅན།

→ རྟག་པ་ཡིན། S148 (rdzas ldog)

ཁྱད་མི་རྟག་པ་ཡིན། ཁྱད་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏེ་འབྲེལ། ཁྱད་མ་ཡིན་ཞིང་། མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
དུ་མ་གྲུབ་ན།

→ ཁྱད་མི་རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ཁྱབ། R073 (spyi bye brag)

ཁྱད་མེད་ངེས་ཡིན་ན།

→ ཁྱད་ཀྱི་མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ། ཁྱད་ཀྱི་བདགས་ཡོད་ཚས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཚན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། R172
(mtshan nyid mtshon bya)

→ ཁྱད་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་མེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། R015 (gzhi grub)

ཁྱད་མེད་ན།

→ ཁྱད་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་མེད་པས་ཁྱབ། R014 (gzhi grub)

ཁྱད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན།

→ ཁྱད་ཁྱད་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ། R005 (gzhi grub)

ཁྱད་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན།

→ ཁྱད་ཀྱི་བདགས་ཡོད་ཚས་གསུམ་མ་ཚང་བ་ཁྱད་ཀྱི་མཚན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ། R017 (ldog pa ngos 'dzin)

→ ཁྱད་ཀྱི་བདགས་ཡོད་ཚས་གསུམ་མ་ཚང་བ་དེ། ཁྱད་ཀྱི་མཚན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ། R018 (ldog pa ngos
'dzin), R165 (mtshan nyid mtshon bya), S143 (mtshan nyid mtshon bya), S145 (mtshan nyid mtshon bya)

→ ཁྱད་ཀྱི་མཚན་བྱ་དུ་མ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ། S139 (mtshan nyid mtshon bya)